

น้ำท่วมกับกระสอบทราย

มติชน ฉบับวันอาทิตย์ที่ 29 พฤษภาคม 2548

วันนี้ผมมีโจทย์มาให้แก้กันเล่น ๆ ข้อหนึ่ง จะใช้วิธีครุ่นคิด หรือวิธีเดาสุ่มก็แล้วแต่ศรัทธาครับ

ใครที่มีบ้านอยู่ในเขตที่เกิดน้ำท่วมทุกปี ก็คงจะต้องเคยชินกับการหากระสอบทรายมาเรียงซ้อน ๆ กันไว้หน้าบ้าน เพื่อกันน้ำไม่ให้ไหลท่วมเข้าไป

เวลาดูข่าวน้ำท่วมในต่างประเทศทางโทรทัศน์ เราก็จะเห็นภาพการขนเอากระสอบทรายมาช่วยกันทางน้ำให้ไหลไปในทิศทางเดียวกัน อยู่บ่อย ๆ ต้องยอมรับครับว่ามันเป็นเครื่องมือที่ช่วยกันน้ำได้จริง ๆ อีกทั้งราคาก็แสนถูก และใคร ๆ ก็สามารถทำขึ้นเองได้ เพียงมีทรายกับกระสอบแค่นั้น

แต่ถ้าสมมุติเราอยู่ในที่ที่ทรายเป็นของหายากแล้ว

คำถามฝึกสมองของวันนี้อยู่ตรงบรรทัดข้างบน เหตุการณ์นี้เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ๆ ในประเทศญี่ปุ่นครับ สถานการณ์ก็คือเกิดน้ำท่วมฉับพลันขึ้น และทรายเป็นวัสดุที่หายากมากในตอนนั้น

เราจะใช้วัสดุอะไรมาใส่กระสอบแทนทรายได้ ?

ลองนึกดูนะครับ ว่ามีอะไรแถว ๆ นั้นใช้การได้บ้าง ไม่ว่าจะเป็ น กากชาเขียวเอเย เมล็ดธัญพืชเอเย เสื่อตตามิเอเย ฯลฯ นึกแล้วก็อย่าลื ม คำนึงถึงคุณสมบัติของวัสดุที่จะนำมาใช้ด้วยก็แล้วกัน เช่น ถ้าคิดว่าจะ เอาหุ่นหรือสำลีมาใส่กระสอบแทนทราย หุ่นจะดูดซับน้ำจนชุ่มและ เหลือเนื้อเพียงนิดเดียว กระสอบคงเหี่ยวเล็กลงจนรูปทรงไม่สามารถกั น น้ำได้

ระหว่างที่นึกอยู่ ผมก็จะขออนุญาตเล่าเรื่องอื่น ๆ ให้ฟังไปพลาง ๆ ท่านผู้อ่านที่เป็นรุ่นน้องรุ่นหลานที่เคยเขียนจดหมายมาบอกผมว่า สนใจ งานด้านการใช้ความคิดสร้างสรรค์นี้ ยิ่งต้องอ่านตามไปเรื่อย ๆ โดย ห้ามแอบข้ามไปอ่านเฉลยตอนจบก่อนนะครับ คิดเสียว่าเป็นการฝึกฟัง เรื่องหนึ่งกับคิดอีกเรื่องหนึ่งไปพร้อม ๆ กัน

เรื่องแรกเป็นเรื่องของ **คุณพงษ์พัฒน์ วชิรบรรจง**

โดยไม่มีปี ไม่มีขลุ่ย ผมก็ค้นคิดถึงเขาขึ้นมา ผมกับพงษ์พัฒน์นี้ต้อง ถือว่าสนิทกัน ถึงวันนี้แล้ว พงษ์พัฒน์ได้รับการยอมรับแล้วว่าเขานัก แสดงที่หาตัวจับยากคนหนึ่ง งานของเขาไม่ว่าจะอยู่ในรูปของภาพยนตร์ หรือละครโทรทัศน์ ไม่ว่าจะบทน้อยหรือบทมาก และไม่ว่าจะเป็นบท พระเอกหรือผู้ร้าย การแสดงที่เต็มไปด้วยพลังของเขามักสร้างมิติของ ตัวละครที่เขาสวมอยู่เสมอ

เราเคยร่วมงานกันในงานชิ้นแรก ๆ ของเขา คนที่อายุเลย เบญจเพสไปแล้วน่าจะจำละครเรื่อง *เทวดาตกสวรรค์* ได้ในปีนั้นเขานัก แสดงหน้าใหม่คนเดียวที่อาจหาญมีชื่อเข้าชิงรางวัลผู้แสดงนำฝ่าย ชายยอดเยี่ยมทั้งสองสถาบัน

จู่ ๆ ผมก็นึกไปถึงตอนที่เรากำลังซ้อมบทเพื่อที่จะถ่ายทำละคร เรื่องที่ว่า

ตอนที่ซ้อมอยู่นั้น ผู้ช่วยของผมสะกิดให้ผมดูคุณพงษ์พัฒน์ใน จอมอนิเตอร์ แล้วก็บอกกับผมว่า ทำไมพงษ์พัฒน์หลุกหลิกเหลือเกิน

พระเอกบ้าอะไรและซึ้งมุกอยู่นั้น ฉากที่แล้วที่ถ่ายไปก็เกาหลังไม่หยุด แล้ว เขาก็ถามผมว่าผมจะไม่ถ่ายใหม่หรือ

ผมเดินกลับไปดูเขาซ้อมใหม่ แล้วผมก็แอบอมยิ้ม พระเอกของผม มันทำตามสบายไม่เหมือนพระเอกในยุคนั้นจริง ๆ นอกจากจะแคะ ซึ้งมุกและเกาหุ่นเกาเนื้อแล้ว พงษ์พัฒน์ยังเดินชุ่มซำม เดินเตะเก้าอี้ในฉาก อยู่เนือง ๆ

ไม่รู้สิครับ ผู้ช่วยผมมองเห็นเป็นปัญหา แต่ผมไม่มองอย่างนั้น ผมว่าไอ้ตัวปัญหานั้นแหละน่าสนใจ

ผมเดินเข้าไปดูเขาซ้อมใกล้ ๆ เลยคราวนี้ พอเห็นเขาแคะซึ้งมุกผมก็ บอกเขาเลยว่า ถ้าตอนถ่ายอยากแคะก็แคะได้เลยนะ ตัวละครตัวนั้นมัน เป็นอย่างนี้ ถ้าเดินไปเตะโต๊ะเข้าก็ไม่ต้องกลัวจะเทค ว่าไปตาม ธรรมชาติเลย

พงษ์พัฒน์เป็นนักแสดงที่ฉลาดครับ เขาฟังแค่นี้เขาก็ยิ้มเข้าใจทันที แล้วเมื่อละครแพร่ภาพออกไป ผู้คนทั้งเมืองก็โจษจันกันถึงนักแสดงหน้า ใหม่คนหนึ่งแสดงได้อย่างเป็นธรรมชาติเหลือเกิน

เรื่องที่สองนี้เป็นเรื่องของนักร้องผู้หญิงครับ เธอชื่อ **นริศระจ่าง คันธมาส** ผมไม่เห็นเธอมาหลายปีแล้ว รวมไปถึงวงโคโคแจ๊สของเธอด้วย ไม่รู้เธอยังร้องเพลงอยู่หรือเปล่า

ตอนนั้นผมรับหน้าที่ดูแลงานเพลงของบริษัทเทปแห่งหนึ่งอยู่ ไปรติวเซอร์ที่รับผิดชอบงานเพลงของเธอเอาเพลงที่เธอร้องมาให้ฟังกัน ในที่ประชุม

“ปัญหามันอยู่ที่เสียงของเธอ มันต่ำ ๆ ไปหน่อย”ใครคนหนึ่งพูดขึ้น แล้วก็มีคนลงความเห็นกันอีกหลายคนว่า บางทีนักร้องคนนี้อาจ จะไม่เหมาะกับการมาร้องเพลงป๊อป เพราะเวลาเธอขึ้นเสียงสูง ฟังดู แล้วแปลก ๆ

และเป็นอีกครั้งหนึ่งที่ผมมองเห็นว่า ตัวปัญหาที่เรามองว่าเป็น

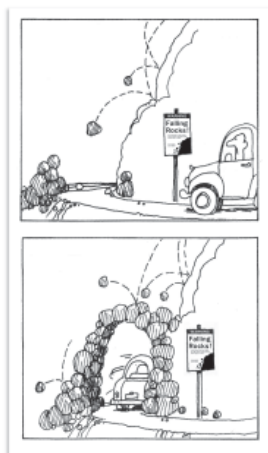
ปัญหามันน่าสนใจออก ผมขอร้องให้โปรดิวเซอร์ไปทำเพลงมาอีกรอบ คราวนี้ขอให้ทำเพลงบนบันไดเสียงที่ต่ำกว่านี้อีก ถึงขนาดต่ำสุดที่คุณนรีกระจ่างร้องได้ก็เอา

คนในที่ประชุมหลายคนมองหน้าผมเลยครับ ไม่มองอย่างไรไหว ก็ในเมื่อปัญหามันคือเสียงเธอต่ำ ๆ ใหญ่ ๆ แล้วยังจะให้ไปทำให้ต่ำกว่านี้อีก แต่โปรดิวเซอร์ที่ทำงานชุดนี้ดูเหมือนจะเข้าใจว่าผมคิดอะไรอยู่ เขายิ้มแล้วก็กลับไปทำงานมาใหม่อีกที

น่าภูมิใจออกกะครับที่หลังจากนั้นอีกสี่ห้าเดือนก็มีเพลงจากนักร้องที่มีเสียงเป็นเอกลักษณ์อย่างเธอ กับดนตรีฝีมือชั้นครูของวงโคโคแจ๊ส ออกมาอละวาดตามคลื่นวิทยุและแผงเทป

ฟังเรื่องนอกเรื่องไปสองเรื่องแล้ว ผมว่าท่านผู้อ่านหลายท่านคงใช้เวลาที่ผมโอ้อ้อเล่าเรื่อง หาคำตอบมาแก้โจทย์สนุก ๆ ข้างบนเรียบร้อยแล้ว

แต่ไม่ว่าจะแก้หรือไม่ออก ผมยังมีภาพการ์ตูนสองช่องมาให้ดูกันอีก เป็นการ์ตูนฝรั่งที่ผมชอบมากภาพหนึ่ง ครั้งแรกที่เจอผมก็ตัดเก็บไว้เลยครับ เป็นฝีมือของ Peter Liang ลองดูสิครับ เป็นภาพลายเส้นง่าย ๆ แต่สื่อสารความคิดออกมากว้างไกลเหลือเกิน

เป็นอย่างไรครับ เมื่อหินมันตกใส่เราตึก ก็เอาหินที่คิดว่าเป็นปัญหานั้นแหละมาแก้ปัญหา

กลับมาที่โจทย์ฝึกสมองที่ผมถามไว้บรรทัดแรก ๆ นี่ก็ออกแล้วใช่ไหมครับว่า คนญี่ปุ่นเขาเอาอะไรมาใส่แทนทรายเพื่อกันกระแสน้ำ

เมื่อน้ำเป็นปัญหา ก็เอาน้ำนั่นแหละมาแก้ปัญหา ทรายมันหายากนักก็เอาของที่หาง่ายที่สุดในยามน้ำท่วม แล้วอะไรจะหาได้ง่ายที่สุดในยามน้ำท่วม ถ้าไม่ใช่ 'น้ำ'

ถูกต้องครับ คำเฉลยก็คือ เขาเอาน้ำใส่ถุงใหญ่ ๆ แทนกระสอบทรายนั่นเอง